

Geachte collega,

Met genoegen hebben wij de aanmelding van uw leerlingen voor de voorronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2006 ontvangen.

U ontvangt hierbij de opgavenpakketten en de toelichting voor docenten met het scoreformulier. Daarnaast informeren wij u over de te volgen procedures.

De voorrondetoets

Wij vragen u de toets af te nemen gedurende **twee klokuren (120 minuten)** op 15 maart a.s. U kunt eventueel uitwijken naar 14, 16 of 17 maart 2006.

Evenals vorige jaren willen we u enige speelruimte bieden bij de planning van de voorronde op uw school. Uitgaande van de voor een Olympiade onontbeerlijke sportiviteit vragen wij u om de toets af te nemen, de opgaven weer in te nemen en geen ruchtbaarheid te geven aan het flexibele tijdstip van afname van de toets. Op deze wijze denken wij een redelijke waarborg te hebben voor de vergelijkbaarheid van de werken.

Leerlingen dienen tijdens de toets de beschikking te hebben over een exemplaar van **de Grote Bosatlas, 52^e of 51^e editie**. Daarnaast mogen ze gebruik maken van een rekenmachine, een liniaal of een geodriehoek en kladpapier. De toets wordt gemaakt op officieel schoolpapier.

Correctie

Wij vragen u het gemaakte werk te corrigeren volgens het bijgevoegde correctiemodel, met inachtneming van de scoringsvoorschriften. De scores van uw kandidaten dient u vervolgens op het te kopiëren scoreformulier (achter in de toelichting voor docenten) in te vullen. Dit formulier en de werken van de leerlingen met **een score van 40 punten of meer** van uw school ontvangen wij graag **uiterlijk dinsdag 28 maart a.s. op de SLO**. Opgaven, die na deze datum binnenkomen, kunnen in verband met een strakke planning helaas niet meer in behandeling genomen worden, dat wil zeggen dat ze niet meer naar de correctiecommissie worden verzonden.

U kunt de werken (indien gewenst aangetekend) als volgt adresseren:

SLO Nationale Aardrijkskunde Olympiade
secretaresse Marian Bijkerk
Postbus 2041
7500 CA Enschede

De ingestuurde werken worden nogmaals bekeken door de Olympiade-correctiecommissie, waarna de 25 beste kandidaten worden uitgenodigd voor de eindronde.

Correspondentie over de voorronde is niet mogelijk. De uitslag van de tweede correctie is bindend. De door u ingestuurde werken worden niet geretourneerd. Ze worden na de prijsuitreiking vernietigd.

Eindronde Olympiade

De resultaten van de voorronde worden op 12 april bekendgemaakt aan de scholen van de 25 eindrondedeelnemers. Daarnaast wordt de lijst met eindrondekandidaten die dag gepubliceerd op de KNAG website (www.knag.nl). Hebt u op 19 april geen bericht ontvangen dan is er geen van uw kandidaten tot de eindronde van de olympiade doorgedrongen.

De eindronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2006 wordt gehouden op 12, 13 en 14 juni a.s. op de Faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht. De deelnemers aan de Olympiade, hun docenten en de schoolleiding ontvangen hierover informatie op school (medio mei 2006).

Voorafgaand aan de eindronde is er eventueel nog een voorbereidingsdag voor de deelnemers (op 27 april a.s.). Informatie hierover ontvangen zij te zijner tijd.

Indien u naar aanleiding van de voorrondetoets of de Olympiade nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met: SLO, Han Noordink, tel. 053 484 02 58 (email: h.noordink@slo.nl).

Wij wensen uw kandidaten veel succes!

Correctievoorschrift Voorrunde

Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2006

Aanwijzingen voor de docent/corrector

Algemene regels

1. De docent/corrector is verplicht het scoringsvoorschrift voor de scoring van de voorrunde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade toe te passen.
2. De docent/corrector doet een scorevoorstel. De correctiecommissie bepaalt de eindscore.
3. De correctiecommissie van de Olympiade bepaalt de rangorde van de beste 25 kandidaten.
4. De uitslagen van voorrunde en eindronde zijn bindend. Deelname aan de Olympiade impliceert aanvaarding van deze condities.

Scoringsregels

1. De docent/corrector vermeldt de scores per (deel)vraag in de kantlijn van het werk. De totaalscore van iedere kandidaat wordt op een aparte lijst vermeld.
2. Bij de scoring van een onderdeel van het schriftelijk werk zijn alleen hele punten geoorloofd. Een toegekende score kan nooit lager zijn dan 0.
3. Een volledig juiste beantwoording van een vraag levert het aantal punten op dat in het antwoordmodel als maximumscore staat aangegeven.
4. Voor het schriftelijk werk kunnen maximaal 60 scorepunten toegekend worden.
5. Indien een gegeven antwoord niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist gekwalificeerd kan worden, moet het aantal beschikbare punten geheel of gedeeltelijk aan het gegeven antwoord worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel.
6. Indien in een gegeven antwoord een gevraagde verklaring, uitleg of berekening ontbreekt, dan wel foutief is, kunnen geen punten worden toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven.
7. Bij de 'uitlegvragen' wordt gelet op de volledigheid van de uitleg. Bij een volledige uitleg moet niet alleen de oorzaak, reden of verklaring worden gegeven, maar ook een onderbouwing met een bron of een opbouw van de uitleg in twee of drie stappen. Voor zo'n volledige uitleg zijn meestal 2 à 3 scorepunten te verdienen. Voor een uitleg die gedeeltelijk juist is, kan de beoordelaar een deelscore toekennen.
8. Indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
9. Indien een kandidaat bij een opsomming meer antwoorden geeft dan er expliciet gevraagd worden, dan komen alleen de eerst gegeven antwoorden voor beoordeling in aanmerking.
10. Bij sommige vragen moet er eerst een keuze gemaakt worden die vervolgens toegelicht / beargumenteerd moet worden. Vaak wordt er dan voor deze keuze geen score toegekend maar wel voor een juiste/passende toelichting/argumentatie.

Het verdient aanbeveling de scoring van het werk per vraag uit te voeren en tijdens de scoringsprocedure de volgorde van werken enkele keren te wijzigen. Dit om ongewenste beoordelingseffecten tegen te gaan.

A Over IJssel, Oude IJssel en gietijzer

	Maximumscore 1	
1	Uit het antwoord moet blijken dat er ten noorden van Doesburg een grote meander van de IJssel is afgesneden.	
	Maximumscore 1	
2	het stuwwallencomplex van de Veluwe	
	Maximumscore 2	
3	● Oude IJssel: vervuild met landbouwmeststoffen en kunstmest / schoner water dan dat van de IJssel	1
	● Veluwe: kwelwater, vrijwel niet vervuild	1
	Maximumscore 1	
4	Dit natte (=broek) en laag gelegen komkleigebied overstroomde regelmatig.	
	Maximumscore 2	
5	Deze voordelen voor de boeren zijn:	
	● Verwijdering van de oerbanken zorgde voor een sterke verbetering van de bodem	1
	● Verkoop, vervoer naar en bewerking van ijzeroer in de fabriek (in de winter) leverde extra werk en inkomen op	1
	Maximumscore 2	
6a	hout	1
6b	De kalk kwam onder andere uit de groeven bij Winterswijk / Ratum	1
	Maximumscore 2	
7a	Het verbeteren / instandhouden van de bevaarbaarheid van de Oude IJssel	1
7b	Het verbeteren van de afwatering van het gebied	1
	Maximumscore 1	
8	behoud van het industriële erfgoed / industriële archeologie	
	Maximumscore 2	
9	● een toeristische functie (pleziervaart / kanoën)	1
	● een functie als ecologische verbindingzone	1

B Migratie in de Todra-vallei, Marokko

	Maximumscore 4	
1a	● A hoogopgeleide economische vluchtelingen	1
	● B laagopgeleide economische vluchtelingen	1
1b	Marokko is een arm land waar vooral laagopgeleide mensen naar het relatief dichtbij gelegen Europa trekken	2
	Maximumscore 5	
2a	D economische migranten	1
2b	trek naar de stad / exode rurale	1
2c	ongelijkmatiger	1
2d	● C en H	1
	● Omdat je daaruit kunt afleiden dat het aantal mensen dat op de arbeidsmarkt verschijnt veel groter is dan de groei van de werkgelegenheid. Dit zal de migratiedruk vanuit Marokko doen toenemen	1
	Maximumscore 7	
3a	I = C II = D III = B IV = A Indien vier of drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien één antwoord juist	0
3b	Verskil in opleiding / in kennis van de buitenwereld. De migranten uit Tinghir zijn waarschijnlijk beter opgeleid en kennen, beter dan de mensen van het platteland, manieren om Europa binnen te komen	1
3c	Een voorbeeld van een voordeel: Door de overmaking van migrantengeld stijgt het bestedingsniveau in de vallei; migranten investeren in het herkomstgebied, bijvoorbeeld in bedrijven, waardoor de werkgelegenheid toeneemt	1
	Een voorbeeld van een nadeel: Vertrek van de meest ondernemingsgezinde arbeidskrachten / braindrain, waardoor het gebied zich niet verder ontwikkelt, of waardoor de landbouw wordt verwaarloosd	1
3d	Voorbeelden van juiste inrichtingselementen zijn: ● nieuwbouw of vergroting van huizen ● verwaarloosde akkers ● vormen van modernisering in de landbouw (waterpompen, irrigatiewerken en dergelijke) ● nieuwe bedrijven	
	per juist inrichtingselement	1

C China

Maximumscore 3

- 1a Ontwikkelingslanden kennen een lage urbanisatiegraad en een hoog urbanisatietempo 1
- 1b Een voorbeeld van een juiste hypothese is:
De (middel)grote steden in China zullen door de sterke groei van de industriële activiteiten (pullfactor) veel (werkloze) migranten uit de armere delen (pushfactor) aantrekken, waardoor op de langere termijn het urbanisatietempo afneemt en de urbanisatiegraad toeneemt 2

Maximumscore 4

- 2 Uit de uitleg moet blijken dat:
- vanuit de *politieke* dimensie de EU op mondiale schaal in het centrum ligt. Daar staan de hoofdkantoren van textielbedrijven, de financiële instellingen en is de politieke macht geconcentreerd, waardoor het centrum invloed kan uitoefenen op de internationale textielfabricage in de periferie 2
 - vanuit de *economische* dimensie China op mondiale schaal in de periferie ligt. Daar bevinden zich de productiebedrijven van Europese textielbedrijven. Deze hebben veel laaggekwalificeerde / laagbetaalde arbeidskrachten nodig die daar voldoende aanwezig zijn, waardoor zij goedkoop kunnen produceren 2

Maximumscore 2

- 3 Voorbeelden van een juiste verklaring zijn:
- migranten kiezen voor steden / gebieden die vergeleken met het vertrekgebied *complementair* zijn met betrekking tot voldoende bestaansmogelijkheden / toekomstmogelijkheden 1
 - migranten zijn beter *transporteerbaar* als zij kiezen voor steden / gebieden die gemakkelijker te bereiken zijn via goede infrastructuur 1

Maximumscore 2

- 4a ● In deze provincies / autonome gebieden komen *speciale economische zones* voor waar buitenlandse investeringen onbeperkt mogelijk zijn 1
- 4b ● De Britten hebben Hongkong 'teruggegeven' aan China / de Britten hebben de macht overgedragen aan China / Hongkong werd 'gedekoloniseerd' 1

Maximumscore 4

- 5a ● Door de voorspelde economische groei zal China steeds meer gebruik gaan maken van eigen sterk vervuilende energiebronnen en productiewijzen, waardoor het terugdringen van de (mondiale) uitstoot van CO² (afgesproken in het Kyotoverdrag) niet gehaald kan worden 2
- 5b ● Wanneer China té veel onder druk wordt gezet om zich te (gaan) houden aan het Kyotoverdrag zullen de rijke (westerse) landen daardoor minder of niet meer kunnen profiteren van China als lagelonenland 2

D Globalisten, andersglobalisten en nog anderen

- Maximumscore 2**
- 1 ● Een groot deel van de handelsstromen beperkt zicht tot *landen* die onderdeel zijn van een economisch bondgenootschap, zoals de Europese Unie 1
- Sommige delen van *continenten* / continenten (Afrika, Australië) zijn grotendeels uitgesloten van deze handelsstromen 1
- Maximumscore 2**
- 2 ● De ontwikkeling beperkte zich door de exportgerichtheid voornamelijk tot de kuststroken, zodat daar nog steeds veel grote (haven)steden te vinden zijn 1
- Om de producten vanuit het binnenland (mijnen, plantages) te kunnen aanvoeren, werden transportlijnen (wegen, spoorlijnen) rechtstreeks naar de grote plaatsen aan de kust aangelegd 1
- Maximumscore 2**
- 3 twee van de onderstaande:
- *Vrijhandel* moet worden tegengegaan, omdat hierdoor de rijke landen tegen lage kosten allerlei producten uit arme landen blijven betrekken.
- *Protectie* moet worden tegengegaan, omdat garantieprijzen, exportsubsidies en dergelijke de producenten in arme landen van de wereldmarkt verdringen / door tariefmuren rond rijke landen deze producenten geen kans krijgen hun producten af te zetten.
- Voorkomen moet worden dat door de *ruilvoetverslechtering* (waarbij de prijzen voor eindproducten uit de rijke landen sneller in prijs stijgen dan de prijzen voor grondstoffen uit de arme landen), de schuldenlast steeds verder toeneemt.
- Er zou een algehele of gedeeltelijke kwijtschelding van schulden moeten komen, om de arme landen van de *toenemende schuldenlast* te bevrijden.
- per juist gebruik van het begrip in de doelstelling 1
- Maximumscore 2**
- 4 ● Bij (eerlijke) oké-sinaasappels ontvangt de producent / de kleine boer een redelijke vergoeding, omdat de tussenhandel is uitgeschakeld 1
- Bij eerlijke kleding gaat het om kleding die niet door kinderen in lagelonenlanden is gemaakt onder vaak slechte omstandigheden 1

- 5 **Maximumscore 4**
 twee van onderstaande aspecten:
- Op een koffieplantage zal sneller irrigatie worden toegepast om de productie te verhogen dan door een kleine boer, waardoor er in het gebied van de koffieplantage verzilting kan ontstaan.
 - Op een koffieplantage zal eerder kunstmest worden gebruikt om de productie te verhogen dan door een kleine boer, waardoor in het gebied van de koffieplantage de bodem onvruchtbaar kan worden.
 - Op een koffieplantage zullen eerder pesticiden / insecticiden worden gebruikt om de productie te verhogen dan bij een kleine boer, waardoor in het gebied van de koffieplantage de bodem kan vervuilen / de flora / fauna kan worden aangetast.
- per juist aspect 2
- 6 **Maximumscore 3**
- De verschuiving in handelsstromen, die wordt aangeduid als de verschuiving van de Atlantic Rim (Noord-Amerika - Europa) naar de Pacific Rim (Noord-Amerika - Azië) 1
 - In Azië ontstonden nieuwe, opkomende markten waar niet alleen de consumptie snel toenam, maar waar als gevolg van lage(re) lonen, de industriële productie snel toenam 2

Scoreformulier voorrondetoets Aardrijkskunde Olympiade

Naam school

Postadres

Postcode en plaats

Telefoon school

Naam docent(e)

Telefoon privé

De toets is afgenomen op maart 2006 van tot uur.

	Naam leerling	(Totaal)score in punten
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

Bij meer dan 15 kandidaten kunt u dit formulier kopiëren en doornummeren.

Datum Handtekening.....